

Potilas- ja sosiaaliasiamiestoiminnan uudistaminen - lainvalmisteluhanke

Pirjo Kainulainen
hallitusneuvos
STM/sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaat ja
palvelut -osasto

Potilas- ja sosiaaliasiamiestoiminnan uudistaminen - lähtökohdat

- pääministeri Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelman kirjauksen mukaan potilas- ja sosiaaliasiamiestoimintaa parannetaan
- STM teetti vuonna 2020 selvityksen asiamiestoiminnan nykytilasta ja haasteista
 - Selvitys sosiaali- ja potilasasiamiestoiminnasta: Asiamiestoiminnan tausta, nykytila ja tulevaisuus. Tuomas Kumpula. Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2020:13
- Hallituksen esityksen valmistelu potilas- ja sosiaaliasiamieslainsäädännön uudistamiseksi aloitettiin STM:ssä syksyllä 2021
 - valmistelun tukena taustaryhmä, jossa mukana potilas- ja sosiaaliasiamiestoiminnan asiantuntijoita
- HE on tarkoitus antaa eduskunnalle syksyllä 2022
- potilasasiavastaavista ja sosiaaliasiavastaavista annettavan uuden lain on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2024

HE-luonnos: Potilasasiavastaavien ja sosiaaliasiavastaavien toiminnan järjestäminen

- Hyvinvointialue (ml. Helsingin kaupunki) järjestäisi potilasasiavastaavien ja sosiaaliasiavastaavien toiminnan alueellaan seuraavissa palveluissa ja toiminnoissa:
 - 1) hyvinvointialueen järjestämä ja tuottama sosiaali- ja terveydenhuolto;
 - 2) valtion ja itsenäisen julkisoikeudellisen yhteisön järjestämät ja tuottamat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut lukuun ottamatta jäljempänä mainittuja valtion palveluja;
 - 3) kuntien järjestämät ja tuottamat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut;
 - 4) kuntien ja yksityisten järjestämät ja tuottamat varhaiskasvatuspalvelut;
 - 5) yksityisten järjestämät ja tuottamat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut.
- HUS-yhtymä järjestäisi potilasasiavastaavien toiminnan järjestämässään ja tuottamassaan terveydenhuollossa
 - Hyvinvointialueiden ja HUSin mahdollista hankkia potilas- ja sosiaaliasiavastaavien toimintaa myös ostopalveluina yksityiseltä palveluntuottajalta
- Valtion mielisairaalat, Puolustusvoimat, Vankiterveydenhuollon yksikkö ja Työterveyslaitos järjestäisivät potilasasiavastaavien toiminnan järjestämässään ja tuottamissaan terveydenhuollon palveluissa

HE-luonnos: edellytykset potilas- ja sosiaalivastaavien toiminnan järjestämiselle

- potilasasiavastaavien ja sosiaaliasiavastaavien toiminnan riippumattomuus ja puolueettomuus olisi turvattava
 - toiminta olisi järjestettävä erillään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseen ja tuottamiseen liittyvistä tehtävistä
- potilasasiavastaavia ja sosiaaliasiavastaavia olisi nimettävä riittävästi suhteessa potilaiden ja asiakkaiden palvelutarpeeseen
- toiminnan järjestäjän olisi nimettävä toiminnan vastuhenkilö
 - ohjaa, koordinoi, kehittää toimintaa jne.
- kelpoisuusvaatimuksena tehtäviin olisi tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto ja tehtävän edellyttämä tehtäväalan tuntemus

- potilasasiavastaavien ja sosiaaliasiavastaavien toiminnassa turvattaisiin asiakkaiden kielelliset oikeudet sen mukaisesti, mitkä asiakkaan oikeudet ovat sote-palveluja saadessaan
- potilasasiavastaaville uutena tehtävänä vuosittaisen selvityksen laatiminen toiminnan järjestäjälle – muutoin potilas- ja sosiaaliasiavastaavien tehtävät säilyisivät ennallaan
- säädettäisiin potilasasiavastaavien ja sosiaaliasiavastaavien toiminnan asiakirjojen rekisterinpidosta ja käsittelystä
- potilas- ja sosiaaliasiavastaavien toiminnan järjestämistä valvoisivat Avit ja Valvira kuten nykyisinkin
- Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston olisi pidettävä potilasasiavastaavista ja sosiaaliasiavastaavista valtakunnallista rekisteriä